

AVRUPA SENDİKAL GÜNDEMİNDE NELER KONUŞULUYOR?

Daha Adil Bir Avrupa Yaratmak İçin Sendikal Gücün İnşası sonuç konferansı 26-28 Eylül tarihlerinde ITC (Uluslararası Eğitim Merkezi), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ve EFFAT (Avrupa Gıda, Tarım ve Turizm Sendikaları Federasyonu) işbirliğinde Torino'da ulusal sendika temsilcilerinin yetkinliklerini geliştirmeye odaklanan ortak bir proje temelinde gerçekleşti. EFFAT sektörlerinde çalışmanın geleceği, projenin genel hatlarını oluştururken, örgütlenme ve üye erişiminin artırılması, sektörler arası grup çalışmalarıyla EFFAT gençler bildirisinin uluslarda uygulanması, EFFAT sektörlerinde cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi, dijital platform işçilerini örgütleme, göçmen ve ev işlerinde çalışan işçilerle dayanışma konularında bilgiler verildi. Dahası biz sendikaların geleceği için olmazsa olmaz olan yaratıcı örgütlenme stratejileri ön planda tutuldu ve EFFAT sektörleri için iklim değişikliğinin anlamı, EFFAT'ın adil geçiş projesinin önemli hususları ve adil geçiş mücadelesi için işçileri nasıl harekete geçireceğimiz ile ilgili çarpıcı sunumlar paydaşların bilgilerine sunuldu. Uluslararası çalışma hayatını yakinen takip eden Sendikamız Şeker-İş'in de katılım sağladığı toplantının ana mesajı, sendikacıların fikirlerini nasıl projeye dönüştüreceklerini öğrenmeleri, yanıt geliştirmeleri ve ardından uygulamaya geçmelerini sağlama parametreleri bakımından da son derece yol göstericiydi.

Konferansı bir bütün olarak incelediğimizde, esasen iki yıla bölünmüş olan bu proje, 2021'de yüz yüze modül başına 25, E-öğrenme modüllerinde ise 50'ye kadar katılımcıyı hedefleyerek, 2022'de ulusal birlik yenilemesi yapan katılımcılar için eylem odaklı bir program olarak tasarlanmıştır. Toplumsal cinsiyet ve çeşitlilik, göçmen ve ev işçileri ve dijital platform işçileri hakkında somut adımlarla eylem planları tasarlayarak ve uygulayarak, sendikal canlandırma ve iletişim stratejileriyle ilişkilendirerek üç kapsayıcılık konusunu derinlemesine incelemek amaçlanmıştır. Proje tarafından oluşturulan tarım, gıda, turizm ve ev işçiliği sektörlerinde savunmasız işçilerin sendikaya dâhil edilmesine yönelik en iyi uygulamaların referans alınması konusunda sergilenen irade ve mücadele birçok yönüyle Avrupalı sendikacıların deneyimleri de göz önünde bulundurularak somut adımlara dönüştürülmüştür.

Peki bu üç ana tematik konu için beklenen sonuçlar nedir diye baktığımızda; öncelikle cinsiyet eşitliği çerçevesinde EFFAT'ın toplumsal cinsiyet eşitliği ve çeşitliliği ağını güçlendirmek, EFFAT araçlarına ve ILO standartlarına dayalı olarak eşit ücret, ücret şeffaflığı, iş-yaşam dengesi ve işyerinde cinsel taciz ve şiddet etrafında stratejiler ve toplu pazarlık taleplerini uygulamak için üye kuruluşları görevlendiren yeni güçlü cinsiyet politikası oluşturmak, EFFAT üyeleri arasında sendikaları kadınlar için daha çekici hale getirme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini örgütlenme stratejilerinin ayrılmaz bir parçası yapma ihtiyacı konusunda farkındalık yaratmak konuları öne çıkmıştır. Göçmen ve ev işçileri üzerinde beklenen sonuçlar ise; ev işçiliğinin sektörel yapısını kurmak, EFFAT ev işçileri üyeliğinde artış kaydetmek, göçmenlerin Avrupa toplumlarına getirdiği olumlu

ekonomik, toplumsal ve kültürel faydalar hakkında farkındalık yaratmak ve son olarak göçmenlere ulaşmak, onları organize etmek ve işyerinde haklarını korumak için araç ve gereçleri kullanmak olduğunu konusunda hemfikir olunmuştur. Dijital platform işçileriyle bağlantılı beklenen sonuçlar ise öncelikle, ulusal bağlamlarda yenilenen EFFAT tüzüğü uygulanarak standart olmayan istihdam biçimlerinde çalışanların daha yüksek düzeyde korunması temelinde ele alınmıştır. Sabit süreli istihdam, mevsimlik çalışma, yarı zamanlı çalışma, sıfır saatlik sözleşmeler, geçici/taşeron çalışması, çalışma platformları ve kendi kendine çalışma gibi standart olmayan iş sözleşmelerinde çalışanlara ulaşmak, bunları organize etmek ve istihdamları için yeni araçlar ve yöntemler geliştirmek, proje sırasında tasarlanan ulusal eylem planlarının uygulanması ve yeni eylem türlerinin uygulanması yoluyla platform işçilerine daha fazla erişim sağlanması amaçlanmıştır.

Projenin nihai amacı, değişimi yönlendirmek ve daha fazla sendikaya ulaşmak, bilgi, deneyim, beceri, network oluşturmak, yeni fikirler ve eyleme geçilmesi çerçevesinde kapsayıcı bir şekilde sendikalara dokunmaktır. Bu doğrultuda “İnsana yakışır iş sadece bir hedef değil, sürdürülebilir kalkınmanın itici gücüdür.” mottosuyla üretken ve adil bir ücret, iş sağlığı ve güvenliği ve sosyal koruma sağlayan, kişinin kendini geliştirmesi ve gerçekleştirmesine fırsat veren, çalışanlara söz hakkı ve sesini duyurma imkânı sağlayan bir çalışma hayatının geliştirilmesine dayanan, özellikle dezavantajlı grupların ön planda tutulduğu bir düzen için sendikalara büyük sorumluluk düşmektedir. Tüm bunlarla beraber, gençlere sendikalarda rol verme konusunda kararlar almak, geleceğimizi bugünden şekillendirmek adına uygulayacağımız planların önemli bir parçası olmalıdır.

Örgütlenme ve insana yakışır iş koşulları için çalışmak yanında biz sendikaların adil geçiş perspektifinden hareketle bugün dünyamızda sessiz katil olarak görülen iklim krizinin en büyük etkilenen kesiminin bir parçası olmamız nedeniyle de bugünden harekete geçebilmemiz zorunlu görülmektedir. Özellikle tarım ve gıda sektörlerinin yüksek etkilenme düzeyi nedeniyle tarım ve gıda çalışanlarının muhtemel sorunlarına yönelik cevaplar oluşturabilmeliyiz. Nitekim gerçekleşen konferansta, Avrupa'nın yeşil anlaşma, çiftlikten çatala stratejisi, iklim yasası, iklime uyum yasa paketi, turizm düzenleme stratejisi, döngüsel ekonomi gibi AB'nin koordineli çalışmalarını sürdürdüğü, birkaç yıl içerisinde de ciddi uygulamaların hayata geçeceği vurgulanmaktadır. Buradaki kilit konu, sektöre/sisteme özgü ve temelde yatan sorunlara hitap eden çözümleri üretme ihtiyacı olduğudur. Bir diğeri ise çalışmaların koordineli olması ve ortaklıkların yaratılması gerektiğidir. Örneğin AB'de iklim değişikliğinin olumsuzluğundan etkilenen/zarar gören şirketlere işçi kaybı olmaması için devletlerin destek olması istenmekte, sendikaların da bununla ilgili kampanya yapması çağrısı gündemlerinde yer almaktadır.

Tüm bunlardan hareketle öncelikle sendikaları geçişe hazırlama, sonrasında sosyal konuları da sendikaların politikasına alma, geçişi destekleme ve nihayetinde uyum stratejileri için mücadele etme konularına dikkat çekilmektedir. İklim krizini gündeme alma ve farkındalık yaratma, gençlik komitelerinden yararlanma, ulusal programların hazırlanmasına katılım, strateji oluşturma (azami çalışılabilecek hava sıcaklığı, kayıp işgücü tahmini, koruyucu önlemler, çalışma izinleri gibi) konularında biz sendikaların harekete geçme kararlılığının altı çizilmiştir.

Sonuç itibariyle gıda sistemlerimizi iklim değişikliği karşısında amaca uygun olacak şekilde yeniden şekillendirmek ve çalışan insanlar için gerçek çözümler sağlamak gerekmektedir. Konferans çağrısı olarak; gıda sektörünün karbon ayak izini azaltmak, aynı zamanda, insana yakışır işler yaratmak, bireysel ve toplu işçi haklarını geliştirmek, bir yanda işçi hakları ihlalinin, diğer yanda çevresel bozulmanın tarım ve gıda sektörleri ile sıkı ilişkisinin bu ihlalleri şiddetlendirdiğini unutmamak, iş yerlerimizin geleceği için riskler konusunda farkındalık yaratmak, eğitimler düzenlemek, ulusal çevre politikalarının tanımlanmasında aktif rol almak öne çıkan değerlendirmelerdir.

AB yetkililerinin deklare ettiği üzere; “Kendi stratejimizi ve adil geçiş taleplerimizi geliştirmeliyiz: Kendi sendikalarımız içinde ve şirket düzeyinde adil geçiş talepleri etrafında hareket etmelisiniz. Çevre politikalarına sosyal konuların dâhil edilmesini savunun. Uyum stratejileri için savaşın. İklim değişikliği karşısında işleri korumalı ve çalışma koşullarını iyileştirmeliyiz. İşçiler için adil bir geçiş sağlamak ulus ötesi bir mücadele olacaktır.” önerileri doğrultusunda adil geçiş talepleri etrafında hareket etmemiz gerektiği ortaya konmuştur. Burada uyum stratejilerini bazı örneklerle açmak gerekirse, cilt kanserinden korunmak için koruyucu ekipman, aşırı hava olayları nedeniyle kaybedilen iş günleri için tazminat, günün en sıcak saatlerinde daha uzun molalar ve çalışma yasağı, maksimum çalışma sıcaklıklarına ilişkin bir yasa çalışması ve sektörlerimizdeki iklim değişikliğine ilişkin işçiler için riskleri vurgulayan bir rapor hazırlanması önemli görülmelidir. Son olarak altını çizelim ki, BM genel Sekreterinin dediği gibi, yaklaşık 1,2 milyar işin, bir diğer deyişle, dünya istihdamının yüzde 40’nın sağlıklı ve istikrarlı bir çevreye doğrudan bağlı olduğunu ve ölüme yürüyen bir gezegende işlerin sürdürülemeyeceğini unutmamak gerektir.